

REPUBLIKA

ROK II. ŁÓDZ, ŚRODA 27 LUTEGO 1924 r. NUMER POJEDYŃCZY MK. 250.000 № 57
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. WYDANIE PORANNE. GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
TELEFON 22-14. REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Min. Zamoyski przed komisją zagraniczną Senatu „Rezultaty konferencji bałtyckiej nie są duże“. „Położenie nasze w Gdańsku jest bardzo ciężkie“. „Na terenie Ligi narodów znajdujemy się w sytuacji dość trudnej“.

Warszawa, 26 lutego.
Polska Agencja Telegraficzna.

W dniu dzisiejszym na posiedzeniu senackiej komisji spraw zagranicznych p. minister Zamoyski złożył sprawozdanie z wyników konferencji państw bałtyckich w Warszawie, oraz o obecnym stanie spraw gdańskich.

Na wstępie swego przemówienia zaзначył p. minister że od czasu ostatniego posiedzenia sejmowej komisji, spraw zagranicznych, nie zaszły żadne poważniejsze wypadki polityczne.

WYNIKI KONFERENCJI PAŃSTW BAŁTYCKICH.

Przechodząc do wyników konferencji państw bałtyckich, p. minister stwierdził że stanowisko nasze do Finlandji, Łotwy i Estonji ma swoją ustaloną tradycję, która zaznaczyła się w przyjacielskim tonie i w rezultatach odbytej konferencji. Konferencja ta stanowi nowy krok naprzód, który nie jest przeciwko nikomu skierowany a ma na celu porozumienie się 4-ch państw. Dwie obrane komisje powzięły szereg rezolucji, wyrażonych w formie zgodnych dezyderatów przedstawicieli 4-ch państw.

Pierwsza rezolucja, przyjęta przez komisję polityczną, stwierdza konieczność ścisłego skoordynowania wysiłków 4-ch rządów dla utrzymania pokoju na podstawie istniejących traktatów. W sprawie stosunku do Ligi narodów osobna rezolucja stwierdza konieczność współdziałania 4-ch państw na terenie Ligi, oraz w innych międzynarodowych organizacjach. W tym celu zainteresowane rządy winny sobie nawzajem okazywać potrzebną pomoc techniczną w

studjowaniu odnośnych spraw, rozpatrywanych na terenie ligi.

W sprawie rozbrojenia konferencja stwierdziła, iż należy utrzymać ścisły i wzajemny stosunek na terenie Ligi narodów. W dziedzinie propagandy, agencji prasowych i telegraficznych, konferencja zaleca współpracę 4-ch państw.

Uznając doniosłość momentów kulturalnych oraz współpracy politycznej i ekonomicznej konferencja postanowiła dążyć do utrzymania ścisłych stosunków naukowych, artystycznych i sportowych pomiędzy Estonją, Finlandją i Polską. Termin następnej konferencji na zaproszenie rządu fińskiego został ustanowiony przed jesienią sesją ligi narodów, w Helsingforsie.

SPRAWA GDAŃSKA W LIDZE NARODÓW.

Przechodząc do sprawy najbliższej sesji Ligi Narodów p. minister stwierdził, że na porządku dziennym znajduje się szereg spraw z Gdańskiem. Za najważniejszą uważa wypadki kwestie wykonania układu polsko-gdańskiego, zatwierdzonego przez radę Ligi, w dniu 1 września 1923. Należy się spodziewać, że całością tej sprawy poruszył komisarz Ligi Narodów w swym zapowiadającym raporcie. P. minister przypomniał, że wspomniany układ dotyczy rady portu, celnicwa, oraz uprawnień obywatelstwa i stwierdził, że ani jedna klauzula tego układu nie jest jeszcze przez senat gdański wykonana, czemu niewątpliwie komisarz Ligi Narodów zechce dać wyraz w swoim raporcie. W dalszym ciągu zapowiedziane jest rozważanie przez Ligę sprawy terenu,

przeznaczonego na skład naszej amunicji na wyspie Holm w Gdańsku.

Jednocześnie będzie rozważana sprawa doręczania paszportów obywatelom gdańskim, przez konsulaty polskie. Wysoki komisarz wydał w tej sprawie decyzję, niezgodną z brzmieniem konwencji polsko-gdańskiej, na skutek czego wnieśliśmy rekurs do rady Ligi. Senat wolnego miasta ze swej strony wznowił sprawę flagi rady portu, apelując przeciwko decyzji wysokiego komisarza.

KŁAJPEDA I JAWORZYNA.

W sprawie Kłajpedy ostatnio nie zaszły żadne zmiany. Rozstrzygnięcia tej sprawy spodziewać się należy po wysłuchaniu przez Ligę raportu delegata. Sprawa Jaworzyny wchodzi w fazę zakończenia. Wobec decyzji komisji de limitacyjnej przewidywana jest ostateczna decyzja, nieodpowiadająca naszym postulatam.

DYSKUSJA.

W dyskusji nad oświadczeniem ministra zabierali głos: senatorowie Koskowski, Bartoszewicz, Trampczyński, Posner, Buzek i Ringel, poczem p. minister odpowiedział na szereg postawionych pytań stwierdzając że zadaniem naszej polityki jest wytworzenie we wszystkich krajach atmosfery zaufania do naszych tendencji pokojowych. Obecne zadanie kierownictwa polskiej polityki zagranicznej polega na utrzymaniu takiej przyjaznej atmosfery z sąsiadami i likwidowaniu spraw spornych. Rezultaty konferencji bałtyckiej wprawdzie nie są duże, nastąpiło jednak wzajemne zbliżenie się ministerstw spraw

zagranicznych państw, biorących udział w konferencji.

Dalej stwierdził p. minister, że wszystkie państwa, biorące udział w konferencji wykazały jednomyślną tendencję do wzajemnego zbliżenia się. W sprawie naszej granicy z Łotwą minister stwierdził, że jest to kwestja trudna, od suwana stała na przyszłość, a która na konferencji nie mogła być poruszana. Minister uważa jednak że sprawa ta musi być załatwiona w najbliższym czasie i postawi ją na porządku dziennym.

Likwidowanie biura prasowego przy poselstwie w Rydze, tłumaczy p. minister stosowanym systemem oszczędności.

W sprawie gdańskiej minister podkreślił, że położenie było od samego początku egzystencji Gdańska bardzo trudne. Dla wyjścia z sytuacji potrzeba by obustronnej daleko idącej dobrej woli, której niema ze strony Gdańska. Gdańsk powinien sam zrozumieć, że w jego interesie leży utrzymanie dobrych stosunków z Polską.

W sprawie naszego stanowiska w Lidze Narodów minister stwierdził, że jesteśmy w dość trudnej sytuacji. Liga Narodów, zdaniem p. ministra, chociaż nie mogła ziszczyć przesadzonych nadziei tych, którzy się wiele od niej spodziewali, jednak przy poparciu i dobrej woli jej członków, wywrze niewątpliwie do datni wpływ na politykę międzynarodową. Ważną jest dla nas ciągłość w zetknięciu się z Ligą i p. minister uważa, że stanowisko delegacji polskiej przy Lidze Narodów jest również ważne, jak stanowisko placówek dyplomatycznych w najważniejszych ośrodkach polityki międzynarodowej.

Zniesienie ograniczeń dewizowych

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

W ostatni chwili dowiadujemy się, że w tym tygodniu zostaną uchylone przepisy dewizowe i walutami obcymi będzie można swobodnie już operować wewnątrz kraju.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

WIZYTY P. PREZYDENTA RZPLITEJ.
Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 26 lutego.

P. Prezydent Rzplitej odwiedził dzisiaj p. marszałka senatu Rataja i złożył mu życzenia z powodu dnia imienia oraz odbył z nim dłuższą konferencję.

Dzisiaj, o godz. 4-ej po południu p. prezydent wraz z małżonką był z wizytą u Jego Eminencji ks. kardynała Kakowskiego dla złożenia życzeń imieninowych.

OCHRONA GRANIC.

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 26 lutego.

W związku z konferencją dnia 13-go b. m. w prezydium rady ministrów w sprawie ochrony granic, ministerstwo spraw wewnętrznych na podstawie wyciecznych wspomnianej konferencji wydało szereg zarządzeń i przygotowuje projekty ustaw i rozporządzeń. W szczególności opracowano projekt ustawy o

chronie granic, który w najbliższym czasie wniesiony zostanie na radę ministrów. Projekt reguluje techniczną stronę ochrony, przewiduje podział terenu nadgranicznego na drogi graniczne, strefę graniczną i pas graniczny, reguluje kwestję pobytu i posiadania nieruchomości na tych terenach, przez obywateli polskich i cudzoziemskich, a wreszcie zawiera postanowienia o oczyszczaniu granicy z zarośli i wilkin, ochronę znaków granicznych i t. d.

ŚCIAGANIE PODATKU MAJATKOWEGO.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Onegdaj upłynął termin wpłacania bez kary — raty drugiej zaliczki na podatki majątkowe.

Wczoraj rozpoczęło się przymusowe ściąganie należności od tych płatników podatku majątkowego, którzy go w czasie właściwym nie zapłacili.

Kroki egzekucyjne stosowane zostały przedewszystkiem przeciwko najmniejszym płatnikom.

Oziębienie między Francją i Rumunją.

Królestwo rumuńskie jadą do Paryża.

PARYŻ, 26 lutego.

W kwietniu królestwo rumuńskie złożyła urzędową wizytę w Paryżu. W związku z tem „Manchester Guardian“ donosi iż dalszym etapem polityki francuskiej w Europie środkowej, po podpisaniu układów z Polską i Czechami, będzie zawarcie podobnych układów z Rumunją i Jugosławiją.

Stosunki rumuńsko-francuskie lekko ochłodziły w ostatnich tygodniach, a to z dwóch powodów. Po pierwsze Francja dotychczas nie ratyfikowała konwencji

w sprawie Besarabji, zawartej w październiku 1921 r., po drugie w związku z proponowanym dla Rumunii kredytem na zakup materiału wojennego, francuskie koła naftowe postawiły Rumunji takie warunki, że Rumunja musiała z kredytów zrezygnować. Omawiając tę drugą sprawę na łamach wychodzącego w Paryżu miesięcznika „Roumanie Economique“, senator francuski de Kergrues nazywa to szantażem i pochwała stanowisko Rumunji.

Podróż królewskiej pary rumuńskiej położyła niewątpliwie kres tym kwestjom.

Manifestacje ukraińskie we Lwowie.

Agencja Wschodnia.

Lwów, 26 lutego.

Dzisiaj odbyła się na cmentarzu Janowskim ekshumacja zwłok Olgi Bessarabowej, wdowy po oficerze austriackim, która 13 b. m. popełniła samobójstwo w areszcie policyjnym przez powieszenie się na ręczniku na kracie w celi. Bessarabowa pozbawiła się życia w przededniu odesłania jej do więzienia sądu okręgowego wraz z obfitym materiałem, ustalającym, że Bessarabowa uprawiała szpiegostwo wojskowe na rzecz obcego mocarstwa. Przy ekshumacji obecni byli le

karze i przedstawiciele władz sądowych i grupa publiczności ukraińskiej. Następnie z kostnicy cmentarnej odbył się pogrzeb, w którym manifestacyjny udział wzięło wielu ukraińców. Nad grobem przemawiano, gloryfikując zmarłą, jako działaczkę polityczną. Grupa uczestników pogrzebu skierowała się do miasta, z zamiarem urządzenia manifestacji. Policja skłoniła demonstrantów do rozjeżdżenia się i aresztowała kilkanaście osób za podburzające okrzyki. Po aresztowaniu sporządzono protokół.

Ustawa o ochronie lokatorów w Sejmie.

Wczoraj zakończono szczegółową dyskusję, dzisiaj odbędzie się głosowanie.

PRZEBIEG POSIEDZENIA SEJMU.
Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 26 lutego.

Wzięły między innymi interpelacje p. Ks. Ilkowa w sprawie propagandy przeciwko religii katolickiej, popieranej przez centralne władze państwowe, oraz interpelacja z związku ludowo-narodowego w sprawie prześladowania grecko-katolików przychylnych Polsce oraz w sprawie przyspieszenia rokowań ze Stolicą Apostolską, w sprawie zawarcia konkordatu.

Do komisji regulaminowej odesłano wniosek prokuratora o wydanie postępowania karnego.

Ustawę o odbudowie mostu na Wiśle pod Modlinem i o budowie linii kolejowej Ożarów-Modlin i Jabłonna-Tuszczy, odesłano do komisji komunikacyjnej i przystąpiono do dalszych obrad nad ustawą o ochronie lokatorów.

USTAWA O OCHRONIE LOKATORÓW.

Pos. Artur Hausner: Do art. 24 stroniectwo PPS. przywiązuje wielką wagę. Jest to jedyny artykuł, który może do pewnego stopnia wyrównać niesłuszną jednostronność całego projektu. Niesłuszną jest teza, iż ochrona lokatorów jest główną przyczyną zamarcia ruchu budowlanego. Dawno już ustalono że przyczyną tego jest brak kapitałów budowlanych. W komisji skarbowej przeważało zdanie, że z 30 procentowego podatku od czynszu ma być pobierane na cele rozbudowy miast tylko 10 proc. Proponujemy odrębne brzmienie art. 24, a mianowicie od właścicieli nieruchomości miejskich, od stawek

przewidzianych w tej ustawie pobierać się będzie na rzecz skarbu państwa 15 proc., a na rzecz funduszu rozbudowy miast 20 proc.

STANOWISKO RZĄDU.

Podsekretarz stanu Markowski: Słuszną jest zasada, mówiąca, że w ustawie o ochronie lokatorów nie ma miejsca na ustawy podatkowe. Tamto jest rzeczą prywatno-prawną, a drugie publiczno-prawną. Żyjemy jednak w czasach niestabilnych i w chwili niebezpiecznej. Po kroku tak ważnym, jak zamknięcie prasy drukarskiej, musimy korzystać z każdej sposobności, by powiększyć dochody skarbu, jeżeli tylko w czemkolwiek wydatki mają być powiększone. Przygotowanie ustawy podatkowej wymagałoby kilku tygodni, gdy tymczasem dną rozporządzenia prezydenta Rządowej wymaga to tylko 24 godzin. Co się tyczy sposobów użycia tego podatku, to w zasadzie mówca nie ma nic przeciwko temu, by zostały one z góry ustalone, jednak sprzeciwia się to zasadom budżetowania. Na to jest miejsce w układaniu budżetu i dlatego ustęp ten winien być skreślony.

PODATEK NA ROZBUDOWE MIAST.

Pos. Śliwiński: Do art. 24 który stanowi o podatku 30 procentowym od właścicieli nieruchomości proponuję do datku podlegających przepisom niniejszej ustawy, gdyż właściciele nowo wybudowanych domów ustawie nie podlegają. Następnie mówca domaga się, aby podatek na rzecz skarbu był progresywny i aby 20 proc. przeznaczono na fundusz rozbudowy miast.

DLUGI HIPOTECZNE.

Pos. Lypacewicz: Związanie tego podatku z ustawą gwarantuje szybkie jego ściąganie. Uchwalenie specjalnej ustawy wymaga dłuższego czasu. Jest to podatek bardzo prosty i tylko tymczasowy, a musi być uchwalony zasadniczy podatek od nieruchomości.

W ciągu ostatnich 10-ciu lat właściciele domów stracili na komornym 800 milionów franków złotych. Na hipotekach jednak ciąży miliard franków złotych, który spłacono w dewaluowanej walucie, na czym zyskano również 800 tys. franków złotych. Pozatem właściciele domów winni byli zapłacić 650 milionów franków złotych procentów, a zapłacili tylko połowę. Powinni byli również zapłacić 200 milionów franków podatku, a zapłacili także połowę. W rezultacie czysty ich zysk wynosi 400 milionów franków. W jednym tylko mają słusność, mianowicie, że ziemianie tak samo zarobili na spłacie długów hipotecznych. Proponuje, aby do drobnych właścicieli których kwota podstawowe go komornego nie przekracza 100 złotych, podatku tego nie pobierać.

Pos. Perl: Ponieważ przewidujemy możliwość przerzucenia tego podatku na lokatorów, proponuję dodatek, że podatek ten na lokatorów przerzucony być nie może.

REMONT DOMÓW.

Pos. Pużak: W czasie dyskusji postawiono wniosek o skreślenie art. 27, który nakłada obowiązek utrzymania domów w należytych stanie na właścicieli. Wypowiedział się przeciwko tej

poprawce i prosi o przyjęcie tekstu komisji.

Pos. Sommerstein: Sprawę remontu domów usiłuję się izałatwić chyłkiem. Pozatem sprawę stawia się w tem sposób, że urzędy rozjemcze otrzymują wskazówki, że rozkład takich kosztów ma nastąpić według zasadniczego komornego.

Wypowiedział się przeciwko takiej poprawce. Na wypadek jednak przyjęcia jej proponuje brzmienie: „W razie sporu urząd rozjemczy bierze pod uwagę koszt remontu i stosunek majątku właściciela realności i poszczególnych lokatorów.

Do art. 28 poseł Sommerstein zauważa, że przez ten artykuł ma być ukradkiem wskrzeszona ustawa rekwizycyjna, gdyż powiedziano tam, że państwo zajmując ubikacje w domach prywatnych, może oddawać je urzędnikom państwowym, chociaż ustala potrzeba, dla której lokale zostały zajęte, a nawet państwo może dokonywać przeróbki, wbrew woli właściciela. Właściciel może wprawdzie sprzeciwić się, ale wnieście sprzeciwu nie wstrzymuje wydań zarządzeń. Jest to zbyt wielkim naruszeniem prawa własności, niepożądane dla ochrony lokatorów.

ZAKOŃCZENIE DYSKUSJI.

Na tem ukończono rozprawę szczegółową a końcowe przemówienie sprawozdawcy i głosowanie odbędzie się jutro.

Następne posiedzenie jutro o godz. 11.30.

Nadużycia przy konfiskatach walut w Warszawie.

Nowe zarzuty wytoczone przez kupca łódzkiego.

Warszawski korespondent „Republiki” telefonuje:

W związku ze sprawą odkrytą dokonanych przez władze policji kryminalnej odnośnie do paru funkcjonariuszów — zwróciliśmy się wczoraj do głównego komendanta policji p. Borzeckiego z zapytaniem, czy prawdą jest iż w następstwie złożonych mu w całej sprawie relacji — zarządził zawieszenie w urzędowaniu nadkomisarza Wiskowskiego.

P. Borzecki oświadczył, iż istotnie tak się stało.

W postępowaniu p. Wiskowskiego z punktu widzenia służbowego dopatrzono się uchybień tego rodzaju, których zbagatelizowanie było niemożliwe.

Między innymi zaopatrywanie w urzędowe zaświadczenia osób nie pozostających na służbie państwowej; pominięcie poufności okólnika ministerjum skarbu — stanowilo czyn zmuszający do tego względem p. Wiskowskiego postanowienie.

Poza faktem nadużycia, którego dopuścił się jeden z funkcjonariuszy w związku z przyaresztowaniem 1200 dolarów u jublera Segalowicza, wpłynęło wczoraj

świeże oskarżenie pochodzące od niejakiego Altmana, kupca z Łodzi.

Twierdzi on, że w dniu 21 b. m. znalazłszy się przy ul. Grzybowskiej Nr. 7, — został zaatakowany przez kilku ludzi podających się za agentów policyjnych, którzy poddawali go rewizji osobistej, zabrali posiadane przez niego 377 dolarów; przeprowadzili go do biura przy ul. Brackiej Nr. 17.

W rezultacie Altman po pewnym czasie został wypuszczony i z całej sumy otrzymał z powrotem jakoby tylko 7 dolarów, przyczem utrzymuje, że zginął mu podczas tego wszystkich złoty zegarek.

Sprawa tej skargi przekazana została oczywiście do szczegółowego wyświetlenia.

Całe początkowe dochodzenie wszczęte na skutek wystąpienia posła Wiślickiego, przekazane zostało w dniu wczorajszym władzom prokuratury.

Dzisiaj sprawa nadkomisarza Wiskowskiego pod względem służbowym — rozważana jest przez dyrektora departamentu bezpieczeństwa publicznego, p. Des Loges wspólnie z komendantem głównym policji p. Borzeckim.

Ludendorff przed sądem.

Sensacyjne oświadczenie Hittlera.

Polska Agencja Telegraficzna.

Monachjum, 26 lutego.

Dzisiaj rozpoczął się tutaj proces o zdradę stanu przeciwko Hittlerowi i tow. Oskarżeni są: Adolf Hittler i gen. Ludendorff. Akt oskarżenia stwierdza, że oskarżeni tworzyli tajne organizacje i wydawali tajne rozkazy mobilizacyjne w sprawie marszu na Berlin. Akt oskarżenia nazywa Hittlera duszą całego spisku. Gen. Ludendorff już przed 8 listopada poinformowany był o planie zamachu. Wziął on również czynny udział w planowanej akcji w charakterze dowódcy armii, która miała być stworzona po dokonaniu zamachu i przewrotu.

Po krótkiej naradzie przewodniczący zarządził tajność rozpraw, dopuszczając tylko przedstawicieli władz państwowych i bawarskich. Około godz. 12 w południe przerwano tajność obrad i przystąpiono do przesłuchania oskarżonych.

ZEZNANIA HITTLERA.

Pierwszy zeznał Hittler, opisując swoje życie aż do chwili zajęcia stanowiska szefa niemieckiej partii narodowych socjalistów.

Odrzucał on jasnym, że oskarżeni przyjęli nową metodę obrony, utrzymując, że zarówno generał Kahr, dowódca wojsk bawarskich, v. Lossov, jak również szef politycznego wydziału, Zajfer, byli o ich zamiarach najdokładniej poinformowani i nie tylko nie starali się stawiać przeszkód, lecz przyrzekli nawet pomoc. Jeżeli ci najwyżsi dostojnicy nie zostali oskarżeni.

przeło i inni uczestnicy nie powinni odpowiadać za zdradę stanu. Hittler w krótkim przemówieniu wygłosił zasady swego programu politycznego:

„Niemcy są w niewoli marksizmu. Rewolucję listopadową przeprowadził ludzie obcy Niemcom pod względem rasowym i narodowościowym. Marksizm jest siłą, która paraliżuje Niemcy; nie pozwała im osiągnąć prawdziwej wolności. Marksizm na miejsce jedności stawia cyfrę; zasada indywidualności została zniszczona i dlatego możliwą stała się zbrodnia rewolucji z 9 listopada, która była grobem Niemiec. Hittler przekonał się wówczas, że tylko ruch polityczny potrafi uratować Niemcy. Przyłączył się do stroniectwa narodowo-socjalnego, które stało się potęgą, z którą każdy Niemiec musi się liczyć.

Przygotowania do zamachu czyniono w porozumieniu z generałem komisarem Kahrem i gen. v. Lossovem. Termin wybuchu przyspieszony został, ponieważ przyszła wiadomość z Berlina, że gen. Saecht zamierza ze swej strony ogłosić dyktaturę. Wówczas, gdy sytuacja stałaby się niebezpieczną, gen. Lossov wyraził się w ten sposób:

Albo Saecht poźre mnie, albo ja poźre Saecta. Gdyby Lassov odmówił swego udziału, nie przyszłoby do zamachu stanu”.

Hittler szczegółowo opisał zajęcia w nocy z dnia 7 na 8 listopada.

Na tem skończyły się obrady.

Dr. ROSNER

lekarz kąpielowy 1190-3
w PISZCZANACH.

Udziela od 26 b. m. do 1 marca bezpłatnych informacji w sprawach kąpielowych w Piszczanach dla chorych na reumatyzm, ischias, neuralgię, artretyzm i choroby kobiece.

Łódź, Grand-Hotel, pokój 133,
od godz. 11 do 1-ej i od godz. 4 do 6-ej ppol.

Zamiast kwiatów na grób zacnego człowieka d-ra Maksymiljana Kona składają piętnaście milionów marek na Dom Starców (Pomorska 56)

494 Bernardostwo Prechnerowie.

tel. 13-15.
30 proc. taniej
niż u sprzedawców

CZYTAJCIE
„EXPRESS WIECZORNY”

Dn. 25 b. m. zmarł

B. P.
DR. MED.

MAKSYMILJAN KON

organizator, członek zarządu i pierwszy naczelny lekarz Szpitala fundacji małż. Poznańskich. 1198
W zmarłym Zarząd Szpitala utracił wieloletniego, doświadczonego doradcę i zdolnego członka, który zawsze wysoko niósł sztandar pomocy lekarskiej dla chorego. Cześć Jego pamięci!
Zarząd Szpitala fundacji im. Poznańskich.

Dn. 25 b. m. zmarł

B. P.
DR. MED.

MAKSYMILJAN KON

1200 Twórca i długoletni lekarz naczelny Szpitala fundacji małż. Poznańskich, nestor chirurgji łódzkiej
W zmarłym tracimy zawsze gotowego do rady i pomocy przewodnika i najlepszego kolegę.
Cześć Jego pamięci!
Ordynatorzy i Asystenci Szpitala.

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dnia 26 b. m., o godz. 10-ej wiecz. nasz najukochańszy

1199

B. P.

Mojżesz Sztrauch

przeżywszy lat 73.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok odbędzie się dzisiaj o godz. 2-ej po poł. z domu żałoby przy ul. Andrzeja № 43.
O czym zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

Synowie, córki, bracia, siostra, wnuki i prawnuki.

Dnia 25 b. m. zmarł

B. P.
dr. med. MAKSYMILJAN
KON

Naczelny Lekarz Szpitala fundacji małż. Poznańskich, ordynator oddziału chirurgiczno-ginekologicznego.

W zmarłym tracimy ukochanego kierownika o wieloletniem doświadczeniu i wszechstronnej wiedzy lekarskiej

1199

Wdzięczni Asystenci
oddziału chirurgiczno-ginekologicznego.

Dnia 25 b. m. zmarł

B. P.
dr. med. MAKSYMILJAN
KON

Naczelny lekarz Szpitala fundacji małż. Poznańskich, członek Związku Lekarzy Państwa Polskiego.

W zmarłym tracimy czynnego członka Związku, zacnego kolegę. Cześć Jego pamięci!

1197

Zarząd Zw. Lekarzy Państwa Polskiego
Obwodu łódzkiego.

Z powodu przedwczesnej śmierci

B. P. 1198
Bernarda Dobrzyńskiego

wyrażam głębokie współczucie rodzinie Zmarłego

Simon Wolfsohn.

Z powodu przedwczesnej śmierci

B. P. Bernarda Dobrzyńskiego

wyrażają głębokie współczucie rodzinie zmarłego

1183

Szymonowie Spichergowie.

Główne prądy naszej doby.

Owczesna działalność praktyczna na polu politycznym nie jest do pomysłenia bez poznania idei kierowniczych, dominujących w danej epoce. Każda wielka chwila ma takie prądy naczelne. Posiada je także terazniejsza przełomowa chwila powojenna. Nie wszyscy jednak są w zgodzie odnośnie do tego, na czym one polegają. Szczególnie u nas, w Polsce, dają się częstokroć słyszeć dwa zdania krańcowo przeciwstawne. Jedni wpadają w ciełęcy zachwyt z powodu zwycięstwa „demokracji zachodnich”, wkładając w dążenia tych „demokracji” tendencje reakcyjne i szowinistyczne. Drudzy zaprzeczają, by po wojnie nastąpił jakikolwiek postęp, utrzymując, że dawne wsteczniczo i gwałt przybrały tylko nową nazwę. Te dwa sądy krańcowe narówni są błędne. Wojna wprowadziła do społeczeństwa ludzkiego gruntowne zmiany, lecz ponieważ znajdują się one zaledwie w fazie zaczątkowej, nie są one widoczne dla umysłów, nie umiających myśleć historycznie.

Niezmiernie doniosłym wydarzeniem jest dla demokracji świata upadek takich dwóch warowni reakcji, jakimi były carska Rosja i kajzerowskie Niemcy. Gdy wojna wybuchła, koła postępowe były zaniepokojone okolicznością, że w jednym obozie wojującym znalazły się Niemcy a w drugim Rosja. Ktokolwiek zwycięży — biadano — będzie źle, chyba, że stanie się jakiś cud, że obie te potęgi upadną. Marzenia demokracji się ziściły. Nie z mocy cudu, lecz na zasadzie logiki dziejowej, obie te czarne potęgi runęły, a fakt ten brzemienny jest w poważne skutki. Reakcja francuska nie jest groźna, bo w państwie republikańskim, ultra - demokratycznym i posiadającym świetne tradycje wolnościowe nie może ona być długotrwała. Francja znalazła się w tragicznej roli pokonanego zwycięzcy i przez pewien czas uwiaryła, że zapomocą „silnej ręki” odbuduje swoje ruiny kosztem Niemiec. Obecnie po doznanych zawodach i pod wpływem zmian politycznych w Anglii, następuje we Francji otrzeźwienie...

Wynikiem upadku caratu i kajzerostwa jest przedewszystkiem triumfalny pochod idei republikańskiej. Nawet Turcja stała się już republiką. Od republikanizmu formalnego do przejścia się republikańskim duchem jest coprawda wielki dystans. Ale wszelkie instytucje nowe wymagają dla swego rozwoju dłuższego czasu. Grunt, że do absolutyzmu (otwartego czy zamaskowanego) nie ma już powrotu, co oszczędza nowym republikom ciężkich walk, jakie miała do stoczenia przez długie lata Francja.

Drugim epokowym wydarzeniem jest niemal ostateczne wyzwolenie wybitniejszych narodów uciskanych, z chwila, gdy runęły najbrutalniejsze państwa zabornicze: Rosja, Niemcy i Anglia. Najważniejszym faktem było ogłoszenie niepodległości Polski, której ujarzmienie było plamą na sumieniu Europy i podłożem do grasowania militarystyki i imperjalizmu. Oprócz Polski zostały wyswobodzone nie liczne narody pomniejszych. Walka o utworzenie państw narodowych datuje się od wojen napoleońskich, sukces tej walki zaznaczył się po francuskiej rewolucji, ale ostateczne zwycięstwo

idea samostanowienia odniosła dopiero po wojnie europejskiej. Niektóre narody coprawda czekają jeszcze uwolnienia, niektóre zostały chwilowo rozbite z powrotem na części składowe, ale są to tylko tymczasowe wyjątki, potwierdzające ogólną regułę. Jedne i drugie czekają niechybnie wyzwolenie i ponowne zjednoczenie.

Natomiast na gruncie sukcesu idei samostanowienia powstała ostatnio nowa kwestja narodowa, w kierunku odwrotnym, niż dotychczasowa. Spostrzeżono, że w zapale wywoleńskim podzielono świat na części zbyt drobne, nie licząc się z warunkami gospodarczymi, i z koniecznością spójni kulturalnej. Tę usterkę ma naprawić federalizm, który ujawnia się w dwóch formach. Z jednej strony łączy się ze sobą cały szereg państw lub autonomicznych narodów w formie federacji lub sojuszków gospodarczych, z drugiej — powstaje zażętek ogólnego związku państw w postaci Ligi narodów. Powstanie licznych nowych państw wywołało i ten skutek, że niemal wszystkie narody posiadają swych pobratymców w obcym państwie, stąd zjawia się nieodzowna potrzeba zabezpieczenia tych ułamków narodowych przed uciskiem zapomocą traktatów poszczególnych lub ogólnej klauzuli mniejszościowej pod egidą Ligi narodów. Do stron negatywnych nowego porządku rzeczy należy i to, że pomnożenie liczby państw stwarza podatniejsze pole do wzbudzenia niesnasek, nieporozumień i zatargów. Aby temu zapobiec, staje się koniecznym utworzenie trybunału rozjemczego, niepodobniestwem bowiem jest,

ażby każde państwo posiadało armię tak liczną, którą mogłoby przeciwstawić całemu szeregowi innych państw. Ponieważ zaś praktyka dowiodła, że przymierza poszczególnie raczej sprzyja wojnom, niż im zapobiegają, więc rodzi się idea powszechnego rozbrojenia pod rękojnią ogólnego paktu nieagresyjnego, na którego strażą ma stanąć wszechświatowa Liga narodów.

W dziedzinie spraw wewnętrznych zaznacza się wystąpienie na arenę praktyczną - polityczną klasy robotniczej. Rządy w republikach bez udziału przedstawicieli robotniczych są już obecnie niemożliwe. A w najbardziej przemysłowo rozwiniętym państwie, jak Anglia (w owej faktycznej republice, z dekoracyjnym królem bez władzy) mamy już nawet rządy wyłącznie robotnicze, zresztą przy cichym poparciu postępowego mieszczaństwa.

Ciekawa jest rola faszystów i komunizmu. W zasadzie są to dwa prądy antydemokratyczne, propagujące panowanie zapomocą gwałtu, przyczem prądy te triumfują tylko tam, gdzie władza poprzednia była niedołężna i niepopularna. Ale prądy demokratyczne są obecnie tak silne, że zmuszają nawet faszystów i komunistów do oddawania usług, demokratyzmowi. Faszystów panuje obecnie w trzech państwach: we Włoszech, Hiszpanii i Turcji (a poniekąd i w Bułgarii). Ustrój tych państw dowodzi, że faszystów może się przyjąć tylko w państwach monarchicznych. A przytem rzecz znamienita: jakkolwiek faszystów propaguje dyktaturę jednostek, zwalcza on w praktyce monarchizm, który również jest kul-

tem jednostki. W Turcji dyktator Kemal basza wprost zdeponował sułtana i ogłosił ostatecznie republikę, na coby koła miarodajne tureckie z pewnością same się nie zdobyły. Hiszpański kacyk Primo de Rivera zaarrestował faworytów królewskich, tak iż król ironicznie się dziwił, że on sam jeszcze jest na wolności. Mussolini zaćmił sobą króla. Powtarza się znany z historii fakt, że wyniesieni na piedestał wszechwładztwa podkopują powagę monarchów, lecz samą dynastję długotrwałej nie tworzą (Cromwell, Napoleon).

Co się tyczy bolszewizmu, to ma on jedną zasługę, że obalił na zawsze cara! Przy ciemności szerokich mas rosyjskich, kto wie, czy Romanowie nie powróciliby na tron, gdyby bezpośrednio po rządach Mikołaja II powstał ustrój parlamentarny, przyczem przykład pierwszej rewolucji rosyjskiej z r. 1905—6 poucza, że rządy konstytucyjne przy panowaniu cara niedługo trwają, bo żywioły postępowe nie rozporządzają dostateczną siłą odporną. Pozatem bolszewizm jest ostrzeżeniem dla reakcji, że należy zapomocą rozumnych rządów uczynić z robotników żywioł konstrukcyjny, ażeby nędza i wyzysk nie przeistoczyły ich w żywioł destrukcyjny.

Oto są w grubych zarysach główne prądy naszej doby. Całkowita realizacja tych idei wymagać może wiele czasu. Ale biada społeczeństwu, któreby pragnęło im się przeciwstawić. Kół historii nie powstrzyma, lecz samo zostanie przez nie zmiażdżone.

Admonjtor.

Sukno łódzkie czy angielskie.

Ministerstwo spr. wojsk. nie jest zdecydowane, gdzie poczynić zakupy dla armji: w kraju czy za granicą.

Jak doniosła wczorajsza „Republika” przybył do Łodzi przedstawiciel min. spr. wojskowych pułk. Borsuk, celem omówienia sprawy dostaw sukna dla armji.

Wczoraj o godz. 7-ej wieczorem odbyła się w lokalu związku przemysłu włókienniczego konferencja z udziałem przedstawicieli obu związków przemysłowców.

Na konferencji tej pułk. Borsuk wyjaśnił, że sprawa wykonania przez przemysł łódzki zamówień rządowych jest obecnie omawiana przez miarodajne czynniki.

Na pierwszy plan wysuwa się sprawa

niezbędnego dla armji sukna t. zw. artyleryjskiego, która jednakże może się stać aktualną dopiero w marcu.

W sprawie pogłosek o zakupieniu przez rząd 500.000 metrów sukna w Anglii — pułk. Borsuk nie udzielił konkretnego wyjaśnienia.

Na razie więc rezultatem pobytu pułkownika Borsuka w Łodzi jest zapoznanie się z sytuacją w przemyśle oraz ze stanem fabryk produkujących sukno na mundury dla armji.

Ostateczne decyzje powzięte zostaną po konferencjach przedstawicieli rządu i przemysłowców łódzkich, które odbędą się w Warszawie.

Wzrost wpływów podatkowych.

Wpływy podatkowe zwiększają się w niespodziewanym tempie — świadczą o tem zestawienia z 2-ch ostatnich dekad.

Gdy w I-ej dekadzie lutego z 276 kas wpłynęło z podatków bezpośrednich 1.875.988 fr. zł., w 2-ej dekadzie z tego samego źródła do 149 kas wpłynęła suma 3-krotnie wyższa, bo 5.961.039 fr. zł. Oczywiście, nie jest to jeszcze pełen wpływ, ponieważ brak danych ze 125 kas, a wśród nich z kasy łódzkiej, w której również wpływ podatków zwiększył się 3-krotnie.

To samo dotyczy wpływu podatków pośrednich: ze 149 kas w 2-ej dekadzie wpłynęło 2.523.516 fr. zł., gdy wpływ ze wszystkich 276 kas w 1-ej dekadzie wyniósł 2.301.071 franków złotych.

Z monopolów w 2-ej dekadzie osiągnięto za pośrednictwem 149 kas 1654562 fr. zł., gdy w poprzedniej dekadzie całkowity wpływ z tego źródła wyniósł 515.369 franków złotych.

Ogółem ze 149 kas sygnalizowano wpływ w 2-ej dekadzie w sumie 10.807.318 fr. zł., gdy w poprzedniej dekadzie całkowity wpływ wyniósł 5.779.074 franków złotych.

WZROST WALUT W PKKP.

Według dokładnego zestawienia dokonanego na dzień 20 bm. zapas walut w PKKP. znacznie się zwiększył i osiągnął cyfrę 20 i pół miliona dolarów tj. najwyższą od czasu istnienia PKKP. — W ciągu ostatniej dekady zapas walut wzrósł o 4,7 miliona dolarów.

ZABEZPIECZENIE CIA.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Wobec pogłosek, jakoby ministerstwo skarbu w ostatnich czasach do firm, korzystających z obrotu uszlachetniającego czynnego, wymagało składowania zabezpieczenia cła tylko w gotówce odmawiając pozwoleń na zabezpieczenie cła w innej formie, że źródła miarodajnego dowiadujemy się, że pogłoski te są nieuzasadnione i że ministerstwo skarbu, uwzględniając chwilowy brak gotówki na rynku, nie zamierza w najbliższej przyszłości zmienić swego dotychczasowego stanowiska w tej sprawie.

STOSUNKI FINANSOWE Z GÓRNYM ŚLĄSKIEM.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

W piątek i sobotę ub. tygodnia odbywały się w ministerjum skarbu konferencje z przedstawicielami sejmiku górnośląskiego. Na konferencje te przybyło do Warszawy 7-miu członków sejmiku górnośląskiego z marszałkiem Wolnym na czele.

Po zagraniu obrad przez ministra skarbu p. Grabskiego przewodniczył obradom wice-minister skarbu p. Miarłowski, wzięli w nich udział przedstawiciele wszystkich departamentów ministerstwa skarbu. — Omawiano szczegółowo sprawę podatku dochodowego, sprawę rozgraniczenia systemu podatkowego państwowego i samorządowego na Górnym Śląsku oraz kwestje techniczne w zakresie skarbowości.

Zarówno przedstawiciele ministerjum skarbu jak przedstawiciele Górnośląskiego akcentowali potrzebę jaknajściślejszego kontaktu i zgodnej współpracy w dziedzinie skarbowości.

Wiadomości bieżące.

LUTY

27

SRODA

Dziś: Aleksandra B.

Jutro: Leandra B. W.

Wschód słońca o g. 6.30
Zachód o g. 5.05
Wsch. księżycy o g. 12.26 p.
Zachód o g. 8.32 r.
Długość dnia 10.22
Przybyło dnia g. 2.56

DWA ŚWIATY.

CESARSKI BURG w WIEDNIU

Wspaniały świat kipiącego gwarem życia Wiednia i pełnego przepychu dworu z jego intrygami i barwnymi zabawami—niby wyczarowany z bajki.

Przed wyborami do Kasy chorych.

Agitacja przedwyborcza do Kasy chorych wzmaga się z dnia na dzień.

Według przypuszczalnych obliczeń lista klasowych związków zawodowych otrzyma 25—30 mandatów.

Termin składania zeznań o podatku obrotowym nie został przedłużony.

Wiadomość, która ukazała się w prasie miejscowej o rzekomym przedłużeniu terminu składania zeznań o podatku obrotowym do dnia 23 kwietnia, jest nieścisła.

Termin 23 kwietnia dotyczy jedynie składania zeznań o podatku dochodowym dla osób fizycznych i spadków wakujących.

Tekst rozporządzenia o wprowadzeniu stałej jednostki do podatku dochodowego, podajemy w dziale gospodarczym dzisiejszego numeru.

KU UCZCZENIU PAMIĘCI W. WILSONA.

Zgodnie z okólnikiem ministerstwa w. r. i oświecenia publicznego na całym terytorjum Rzeczypospolitej odbędą się w dniu 3 marca uroczystości żałobne w związku z upływem miesiąca od śmierci Wilsona.

Na uroczystościach nauczycielstwo określi biografię zmarłego prezydenta i wykaże 13 paragraf traktatu wersalskiego, jak i skutki wojny europejskiej. b.

Patronat prawny magistratu. Miejski patronat prawny, funkcjonujący przy wydziale opieki społecznej (Mniuszki 10), obecnie — po zreorganizowaniu — cieszy się ogromną frekwencją. Codziennie do patronatu zgłasza się po kilkadziesiąt osób o poradę w rozmaitych kwestiach prawnych.

Dzieci łódzkie w Zakopanem. W piątek, dnia 22 lutego, po odbyciu kuracji w Zakopanem wróciła do Łodzi partja, składająca się z 9 dzieci, wysłanych przez wydział opieki społecznej. Obecnie wydział opieki społecznej wystąpił do Zakopanego na kurację 6 dzieci.

Kuracja dzieci w Zakopanem trwa od 1 do 6 miesięcy.

DWA ŚWIATY.

GHETTO MAŁOPOLSKI

Szara miejscina na tle uroczego i smętnego krajobrazu małopolskiego z powszednimi troskami i uciechami zasklepionych w tradycjach religijnych i rodzinnych dzieci ghetta.

Kursy walut zagranicznych według giełdy warszawskiej w latach 1920, 1921, 1922, 1923 i w styczniu 1924 r.

Książeczka powyższa wyszła z druku staraniem księgarni L. Fiszer w Łodzi i stanowi niezbędny podręcznik giełdowy dla finansistów, kupiectwa i osób mających styczność z operacjami walutą zagraniczną.

Dnia 24 lutego r. b. zmarł we Wiedniu nasz spólnik

B. P.

BERNARD
DOBRZYŃSKI

W zmarłym tracimy dzielnego doradcę, zdolnego organizatora i najserdeczniejszego przyjaciela, którego pamięć zawsze nam drogą będzie

Dobrzyński i S-ka.

1191

Z żałobnej karty.

B. P. DR. MAKSYMILJAN KON.

W poniedziałek 25 b.m. zmarł w Łodzi jeden z najstarszych i najwięcej poważanych w naszym mieście lekarzy bp. dr. Maksymiljan Kon. Zmarły urodził się w roku 1850, uniwersytet skończył w Warszawie w 1894 roku.

W Łodzi nieboszczyk był jednym z założycieli pogotowia ratunkowego, towarzystwa lekarskiego, towarzystwa dobroczynności i wielu innych instytucji społecznych i dobroczynnych.

Bp. dr. Kon dokonał w Łodzi ponad pierwszy operacji przecięcia krtań i otwarcia jamy brzusznej, przyczem operacja ta wydała wspaniałe skutki.

Śmierć nestora lekarzy łódzkich wywołała ogólne przygnębienie.

Uroczyste przeprowadzenie zwłok z miejsca żałoby na cmentarz nastąpi w dniu dzisiejszym przyczem kondukt pogrzebowy wyruszy ulicą Narutowicza przez Piotrkowską i Pomorską do szpitala Poznańskich, którego zmarły był naczelnym lekarzem i tu też kondukt zatrzyma się, przyczem wygłoszone zostaną okolicznościowe przemówienia. Ze szpitala Poznańskich kondukt skierowany zostanie na cmentarz żydowski.

W pogrzebie wezmą udział przedstawiciele społeczeństwa łódzkiego, za rodziną kroczyć będzie zarząd szpitala im. Poznańskich, a następnie lekarze szpitali, delegacja związku lekarzy w państwie polskim, przedstawiciele towarzystwa naukowego i towarzystwa ginekologicznego, a w końcu delegacje różnych instytucji i stowarzyszeń.

STREJK W CEGIELNIACH.

Zwołana w dniu wczorajszym przez okr. insp. pracy p. Wotkiewicza konferencja pracowników cegielniarnych z przemysłowcami, mająca na celu ostateczne załatwienie sporu, wynikłego na tle żądań zmiany stawek nie doprowadziła do porozumienia.

Żądania pracowników streszczają się w podniesieniu o 100 proc. stawek przedwojennych i następnie ich zwalory zowanie przy zachowaniu 8 godzinnego dnia pracy.

Wysunięte kontrproponycje podniesienia o 10 proc. plac według ściśle ustalonych stawek przedwojennych i wyłatanie zarobków po ich zwaloryzowaniu nie spotkały się ze zgodą pracowników cegielniarnych, co w konsekwencji pociągnęło za sobą zerwanie konferencji i naznaczenie przez insp. pracy drugiej konferencji na poniedziałek 5 marca.

ODCZYT HENRYKA ZIMMERMANNNA.

W czwartę, dnia 28 lutego wygłosi w sali Miłośników Muzyki (Traugutta 1) znany literat p. Henryk Zimmermann odczyt p. t. „Jeden świat, jedna ludzkość, jeden język”.

Dzięki osobie popularnego w mieście naszym prelegenta odczyt wzbudził wielkie zainteresowanie. Po odczycie dyskusja.

Z powodu przedwczesnej śmierci naszego szczerego przyjaciela

B. P.

Bernarda
DOBRZYŃSKIEGO

wyrażamy rodzinie zmarłego serdeczne współczucie

Jakóbowie Nelken.

1180

Rodzinie zmarłego

B. P.

Bernarda
Dobrzyńskiego

wyrażamy nasze szczerze współczucie

Krykuś, Szwalbe i Gleiberg.

1175

Drogi koleżance naszej Mirze z powodu śmierci ojca jej

B. P.

Bernarda

Dobrzyńskiego

wyrażają szczerze współczucie

Uczennice VI i VII klasy szkoły im. Orzeszkowej.

1189

Dnia 25 b. m. zmarł

B. P.

dr. med. Maksymiljan Kon

Wieloletni Naczelnny Lekarz Szpitala fundacji im. Poznańskich

W zmarłym tracimy szczerego przyjaciela i dbałego gospodarza

Administracja i Personel Szpitala fundacji małż. Poznańskich.

1195

Stała jednostka w podatku dochodowym.

Rozporządzenie ministra skarbu, które ukaze się w dniach najbliższych.

W najbliższych dniach minister skarbu podpisze rozporządzenie w sprawie stosowania stałej jednostki obliczeniowej przy podatku dochodowym.

Opodatkowaniu podlegają osoby fizyczne oraz prawne, jakoteż spadki walujące, których dochód roczny przekracza 1,378 fr. zł.

Dochód wyrażony w markach polskich służący za podstawę opodatkowania wedle art. 13 i art. 14 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 607), przeliczany jest na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego z tego okresu czasu, w którym został osiągnięty dochód miarodajny do opodatkowania.

Dla celów jednak wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1924 wartość franka złotego dla poszczególnych lat operacyjnych (gospodarczych) (art. 13 ustawy, ogłoszonej w rozporządzeniu ministra skarbu z dnia 14 lipca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 607) ustala się w sposób następujący:

- 1) dla dochodu osiągniętego w roku operacyjnym (gospodarczym), obejmującym okres od 1 kwietnia 1922 r. do 31 marca 1923 r., — 1 frank złoty = 12,000 marek;
2) dla dochodu osiągniętego w roku operacyjnym (gospodarczym), obejmującym okres od 1 lipca 1922 r. do 30 czerwca 1923 r., — 1 frank złoty = 20,000 mk.
3) dla dochodu osiągniętego w roku operacyjnym (gospodarczym), obejmującym okres od 1 października 1922 r. do 30 września 1923 r., — 1 frank złoty = 60,000 marek;
4) dla dochodu osiągniętego w roku kalendarzowym 1923, pokrywającym się z rokiem operacyjnym, — 1 frank złoty = 600,000 mk.

Przerachowanie dochodu osiągniętego w markach na franki złote według wartości fr. zł., podanej w ustępie poprzednim ma zastosowanie do wszystkich osób fizycznych i prawnych.

Płatnicy jednak prowadzący prawidłową rachunkowość mogą, zamiast obliczenia dochodu w sposób wskazany w ustępie poprzednim, ustalić tenże dochód w sposób następujący:

- 1) wyrażony w markach bilans otwarcia roku operacyjnego miarodajnego do ustalenia podstaw wymiaru, winien być przeliczony na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego z pierwszego miesiąca roku operacyjnego.
2) wszystkie pozycje, zarówno przychodowe, jak i rozchodowe każdego miesiąca roku operacyjnego winny być przeliczone na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego w miesiącu zaksięgowania wspomnianych pozycji;
3) wyrażone w markach pozostałości bilansu zamknięcia wszystkich rachunków winny być przeliczone na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego z ostatniego miesiąca roku operacyjnego, powstałe zaś różnice we frankach złotych należy odnieść na specjalnie sporządzony rachunek różnic kursowych przeliczania. Ostateczna pozostałość tego rachunku winna być doliczona do dochodu obliczonego we frankach złotych.

Otrzymana w wyniku przeliczenia podana w punkcie trzecim i wyrażona we frankach złotych wartość remanentów bilansu zamknięcia będzie miarodajną przy ustalaniu dochodu podlegającego opodatkowaniu na rok podatkowy 1925.

Jeżeli płatnicy obliczą swój dochód we frankach złotych według przepisów części drugiej niniejszego paragrafu, lecz nie dokonają obliczenia ściśle w sposób powyższymi przepisami podany, wówczas dochód osiągnięty w markach będzie do wymiaru podatku przeliczony na fran-

ki złote na podstawie przepisów § 3 nin. rozp.

Przeciętna wartość franka złotego w markach polskich dla poszczególnych miesięcy okresu od 1 stycznia 1922 do 1 stycznia 1924 r. została ustalona w następujących wysokościach:

Table with 3 columns: month, 1922 r., 1923 r. Rows include styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień.

Skalę, podaną w art. 23 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 77 poz. 607) w markach polskich, zastępuje się poniższą skalą, wyrażoną we frankach złotych:

Table with 4 columns: L. Wysokość dochodów P. we frankach zł., Słopa proc., Podatek fr. cent. Rows 1-48.

Przy dochodzie ponad 82,696 fr. zł. po datak wynosi 20673,97 fr. zł. i oprócz tego 861,41 fr. zł. od każdego pełnych 3,446 fr. zł. ponad 82,696 fr. zł.

Do podatku dolicza się ponadto, o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych:

Table with 2 columns: amount, percentage. Rows: ponad 82,696 do 124,044 (1 1/2%), ponad 124,044 do 165,392 (2 1/2%), etc.

Kurs waloryzacyjny franka złotego.

Środa 27 lutego 1.800.000 mk.

Czwartek 28 lutego 1.800.000 mk.

Dla opłat kolejowych i telegraficznych: do 29 lutego 1,800,000 mk.

Dla wyrobów tytoniowych: 1,800,000 mk.

§ 6.

Kwoty podatkowe, przypadające na rok 1924 według skali podanej w ustępie poprzednim niniejszego rozporządzenia, podwyższa się o 20%, w myśl postanowienia art. 5 ustawy z dnia 10 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13 poz. 110).

§ 7.

a) Osoby, które nie biorą stałe czynnego udziału w zarządzie przedsiębiorstwa (mogą osoby te należeć do składu zarządów, rad, komitetów nadzorczych i komisji rewizyjnych) i osiągają dochód przekraczający 138 zł. p., opłacają obok podatku dochodowego, w myśl ogólnych postanowień ustawy, specjalny podatek od tantjem, w wysokości 50 proc. stawki, przypadającej od otrzymanego z tantjem dochodu, według skali podanej w § 5, nie mniej jednak aniżeli 18 fr. zł.

b) Stopę podatkową podaną w § 5 podwyższa się o 20 proc. dla podatników niezonatych lub niezamężnych, nie mających na utrzymaniu żadnego członka rodziny, lecz osiągających dochód ponad 3,446 fr. zł.

c) O ile na utrzymaniu głowy rodziny, której dochód podlegający opodatkowaniu nie przekracza 6,891 fr. zł. znajduje się więcej niż jeden członek rodziny, wówczas przypadająca stopę podatku obniża się o dwa stopnie, na każdego następnego członka rodziny.
d) Nadzwyczajne okoliczności istotnie osłabiające siłę podatkową płatników, których roczny dochód, podlegający opodatkowaniu, nie przekracza 10,337 zł. p. mogą być podstawą do zmniejszenia podatku najwyżej o trzy stopnie.

§ 8.

a) Zajmujący mieszkanie, głowy domu, właściciele domów lub ich zastępcy o ile nie złożą w terminie wiadomości przepisanych w art. 45 — 47 ust. o pod. dochod. ulegną grzywnie od 0,05 do 6 fr. zł.

b) Kto, mimo publicznego wezwania władzy skarbowej nie złożą w terminie wyznaczonym zeznania o dochodzie, albo przedstawi w zeznaniu niezupełne dane albo też nie przedstawi przy zeznaniu załączników, ulegnie grzywnie od 0,11 do 11 zł. fr.

Pozatem projekt rozporządzenia zawiera szereg sankcji karnych, dotychczas oznaczonych w markowej walucie, a przewalutowanych obecnie na złote.

Z najważniejszych kar należy wymienić sumę od 3 do 562 fr. zł., jakie poniosą znawcy i świadkowie, którzy złożą władzy skarbowej świadectwo nieprawdziwe zeznania lub świadectwa w zamiarze udaremnienia wymiaru podatku lub spowodowania mylnego obliczenia tegoż podatku.

Rozporządzenie to zostanie w najbliższych dniach podpisane przez ministra skarbu, należy wyrazić żal, iż zawarte w nim kwoty nie opiewają na okrągłe sumy. Szczególnie śmieszne są kary rozpoczynające się od 3-ch groszy. Ministerstwo skarbu nadal grzeszy bardzo powierzchownym ujmowaniem spraw. Nje wystarczy bowiem samo przeliczenie, lecz należało ustalić sumy wygodne do przeliczania oraz przedstawiające pewną realną wartość. Wartości tej absolutnie nie przedstawiają trzy grosze.

GIEŁDY.

DOLAR 9,425,000.

W obrotach prywatnych nabywać można dolary w dowolnych ilościach po kursie 9,425,000.

W Warszawie prywatny kurs dolara jest niższy, gdyż wynosi od 9,380,000 do 9,400,000.

Tendencja utrzymana i spokojna. Ostatnio na giełdzie warszawskiej wprowadziła P. K. K. P. pewną inowację. Dotychczas banki mogły zgłaszać zapotrzebowanie w ilościach nieograniczonych żadnym sumą minimalną. Obecnie P. K. K. P., chcąc wyeliminować z giełdy banki słabsze, wprowadziła minimalne normy, poniżej których nie można zgłaszać zapotrzebowania.

Wynoszą one: 2.500 dolarów lub 600 £ lub 25.000 fr. fran. lub 5.000 fr. szwajc.

GIEŁDA URZĘDOWA. GOTÓWKA.

Dolary 9,350,000—9,300,000. Funtów ang. 39,900,000.

CZEKI

Belgia 347,000. Londyn 40,400,000—40,425,000 —39,950,000. Nowy Jork 9,350,000—9,300,000. Paryż 401,000—399,000. Szwajcaria 1,620,000 1,611,000. Złoty frank 1,798,000. Miljonówka 700,000—650,000. Bony złote 1,350,000—1,400,000. Pożyczka dolarowa 5,650,000 —5,700,000—5,600,000.

WIECZORNA POGIEŁDA WAR. SZAWSKA.

A. W. — WARSZAWA, 26 lutego. — Dolary 9,350,000—9,370,000. Tendencja dla walut bez zmiany, dla akcji utrzymana.

Trzebinia 3,100. Cegielski 2,800. Chodorów 24 i pół. Ćmielów 7,700. Nafta 2,200. Parowozy 2,400. Bank Sp. Zarob. 23. Zieleniewski 49. Bank Przem. Lwow. 2,300. Starachowice 16 i pół. Rudzką 8,800. Ostrowiec 16 i pół w plac. Lilpop 3. Nobel 5 i pół. Bank Przem. Handl. 7. Węgiel 25. Cukier 18 w plac. Suchedniów 8.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

PAT. — LONDYN, 26 lutego. — Radio. Zamknięcie giełdy. Nowy Jork 429,43. Francja 100,30. Włochy 99,18. Niemcy 19,75 bilj. Austria 305,500. PAT. — PARYŻ, 26 lutego. — Radio. Zamknięcie giełdy. Londyn 100,52. Nowy Jork 22,46. Belgia 86,22 i pół. Włochy 100,90. Szwajcaria 405,50.

WIECZORNA POGIEŁDA ZURYCHSKA.

A. W. — ZURYCH, 26 lutego. — Nowy Jork 5,77 1/2. Londyn 24,11. Paryż 24,10.

Teraz nie jest drogo

i każdy jest w stanie kupić u firmy Schmechel i Rosner Piotrkowska 100 i 160. Sprzedaje się po zniżonych cenach. Garnitury i palta męskie Elegancka bielizna damska 509 Dziecinna garderoba Ostatnia nowość w damskich paltach.

